

NOTA TER BESPREKING

Voorstel voor een landelijk dekkend netwerk

Oplegnotitie bij advies Architectuurboard Zorg

Aanleiding

Het ministerie heeft D&A Medical Group (D&A) gevraagd onderzoek te doen naar de scenario's om gegevensuitwisseling middels een landelijk dekkend netwerk te faciliteren. De AB is gevraagd het voorstel voor een landelijk dekkend netwerk te toetsen ter ondersteuning van de besluitvorming van VWS.

Advies AB aan het IB

De AB vindt het allereerst te prijzen dat VWS de regie neemt. Momenteel hebben we te maken met een mozaïek dat niet meer past. Dat mozaïek moet hanteerbaar en toekomstvast worden gemaakt. Het voorstel en onderliggend onderzoeksrapport bieden helaas niet de voor een toekomstvaste keuze vereiste kwaliteit en objectieve onderbouwing, maar de AB ziet ook positieve elementen.

- Momentum en belang: VWS wil regie nemen en landelijke keuzes maken. De keuzes die nu gemaakt worden, zijn bepalend voor de komende 10-15 jaar. Daarmee triggert ze zeer relevante discussies over het vraagstuk: hoe kan een betere aansluiting worden gevonden bij de nationale visie en strategie om goede integrale besluitvorming te ondersteunen?
- Inhoud: componenten van minimaal drie van de beschreven scenario's zullen naar onze mening een rol spelen bij de richting waarop we gaan. Het gaat niet om 'of of' maar om combinaties ('en en'), hoe kunnen deze worden vormgegeven?

De AB adviseert het IB en VWS wél met klem om geen onomkeerbare stappen te nemen: bezint eer ge begint. Het voorstel en onderliggend onderzoeksrapport bieden helaas niet de voor een toekomstvaste keuze vereiste kwaliteit en objectieve onderbouwing. Aannames en redeneringen lopen door elkaar. Het voorstel en onderliggend onderzoek zijn daarbij niet vernieuwend, onvoldoende op de toekomst gericht, privacy en security by design onderbelicht en de wetenschappelijke onderbouwing matig. Het voorstel gaat te ver in detail in op de oplossingen, die gewogen zijn aan een toetsingskader waarvan de selectiecriteria onvoldoende expliciet zijn beschreven en de afweging onvoldoende transparant blijft. Het is voor de AB op deze manier niet te herleiden hoe men tot het voorstel is gekomen. De haalbaarheid is voor de AB een cruciaal criterium. Die uitvoerbaarheid en dus haalbaarheid van het voorstel acht de AB klein. In de huidige vorm wordt dus onvoldoende geboden om mee door te gaan.

De uitkomst van het onderzoek is niet geheel bij de onderzoekers te leggen. De oorspronkelijke opdrachtstelling was hoog over, onvoldoende concreet, en hoewel de vraagstelling gericht was op 'infrastructuur' bevatten enkele van de in de opdracht geformuleerde scenario's ook elementen uit de overige lagen van het interoperabiliteitsmodel. De geformuleerde scenario's varieerden daarbij sterk in de mate waarin de verschillende lagen van het interoperabiliteitsmodel werden ingevuld, waardoor de onderlinge vergelijkbaarheid sterk werd gereduceerd. De geleerde lessen zijn dat de gewenste interoperabiliteit slechts wordt bereikt indien alle lagen van het interoperabiliteitsmodel worden geadresseerd. De opdrachtformulering gaf hierdoor onvoldoende richting waardoor scenario's geformuleerd werden die niet vergelijkbaar te toetsen zijn en niet op haalbaarheid kunnen worden getoetst. Dit resulteert in een onduidelijk adviesrapport.

DATUM
10-02-2023

OPGESTELD DOOR
Secretariaat Architectuurboard Zorg

AFGESTEMD MET
Secretariaat Informatieberaad Zorg

BIJLAGE(N)

De AB adviseert daarom om vanuit de nationale visie en strategie te beginnen. Vervolgens mee te geven wat de zorg nodig heeft vanuit bijv. IZA, GALA en passende zorg. Neem daarin rapporten mee als het KPMG platform revolutie in de zorg 2023 en KPMG healthcare horizons 2023 en trendrapporten over de ontwikkeling van technologie. Vervolgens moet onderzocht worden hoe het informatiestelsel congruent aan het zorgstelsel is in te richten. Daarbij het uitgangspunt te hanteren dat VWS regie neemt op de uitwerking op **alle** lagen van de interoperabiliteit en de samenhang daartussen. Nu wordt wisselend en niet navolgbaar gericht op twee lagen: databeschikbaarheid (informatielaag) en het stromen van informatie (communicatie = infrastructuurlaag). Van belang voor VWS is steeds te expliciteren op welke laag zij zich richt en hoe ze de lagen in evenwicht houdt. In het meegegeven kader en ook in het voorstel en het onderliggend rapport loopt dwars door elkaar over welke lagen het gaat. Daarmee kan de benodigde zuivere balans op de architectuurlagen niet tot stand komen.

Specificeer dan een vervolgoopdracht waarin heel expliciet wordt gemaakt wat de bedoeling is en zet in op randvoorwaarden (privacy & security by design, vertrouwensmodel, afspraken over de data en registratie, standaardisatie, eenheid van taal, generieke functies, gebruik van API technologie, data aan de bron, etc.) die per definitie nodig zijn. Zet er op in dat het uiteindelijke resultaat ook transparant inzicht biedt aan de burger hoe met gegevens wordt omgegaan (denk aan toestemmings-grondslagen, autorisatie-kaders en logging). Zorg voor dit fundament, van belang in elk scenario. Het gaat niet om 'of of' maar 'en en': data centralisatie en datadistributie. Data moet beschikbaar worden en de API technologie en inzet beter benadrukt. Verschillende functies en lagen hebben soms een andere of hybride oplossing nodig. De verschillende mogelijkheden moeten worden ontrafeld per architectuur-/interoperabiliteitslaag en functie en de onderlinge samenhang geduid. De beroepsbeoefenaar heeft behoefte aan bruikbaarheid, betrouwbaarheid en kwaliteit van de data.

Met het huidige rapport lopen we het risico dat men stopt met (door)ontwikkelen. Dat is geen gewenste situatie. Neem de lessons learned mee en steun geen initiatieven zónder dat standaardisatie randvoorwaarden zijn ingevuld.

Met betrekking tot de transitieaanpak: deze kan pas worden gemaakt als de fundamenten en voorwaarden duidelijk gedefinieerd zijn en de haalbaarheid duidelijk is. Een transitieplan is nu eenmaal geen nadere duiding, maar een richting die het werkveld van A naar B brengt.

Gevraagd is ook naar de betrokkenheid van de AB bij het vervolg. De rol van de AB zit hem in het bieden van checks en balances en in de verbinding tussen zorg- en i-vraagstukken. De AB toetst daarom (tussendoor) het vervolg, de transitieaanpak en de gekozen oplossingen. Daarnaast kan de AB ingezet worden om te toetsen of regie genomen is op alle lagen van de architectuur/interoperabiliteit. Eveneens kan de AB een opdrachtformulering toetsen op helderheid en/of recent verschenen adviesrapporten toetsen op toegevoegde waarde voor het tot stand komen van de gewenste verbinding van zorg en i-vraagstukken.